

การประเมินหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา
หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2554 มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง
Evaluation of the Master's Degree Curriculum in Educational Research and Evaluation
(2011 Revision) of Muban Chombueng Rajabhat University

บุญอินทร์ วิลัยเกษม¹ ชัยฤทธิ์ ศิลาเดช² วินัย ชุ่มชื่น³

¹นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา คณะครุศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง

²สาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง

³สาขาวิชาสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง

E-mail: jeabmesook_2524@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ประเมินหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2554 มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง และ 2) เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงเหตุและความสัมพันธ์เชิงประจักษ์ด้านสิ่งนำ ด้านปฏิบัติการ และด้านผลลัพธ์ของหลักสูตรตามความคาดหวังต่อสิ่งที่ป็นจริงโดยใช้รูปแบบของสเตค ผู้ให้ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย คณะกรรมการบริหารหลักสูตร 5 คน อาจารย์ผู้สอน 15 คน ผู้ใช้บัณฑิต 27 คน นักศึกษาและผู้สำเร็จการศึกษา 27 คน รวม 74 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ แบบสอบถามแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 4 ฉบับ โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามตัวแปร ระหว่าง .60-1.00 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย พบว่า ด้านสิ่งนำ ได้แก่ โครงสร้างหลักสูตร ความมุ่งหมายของหลักสูตร เนื้อหาของหลักสูตร อุปกรณ์/สื่อการเรียนการสอน และการประเมินผลการเรียนการสอนมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ด้านปฏิบัติการ ได้แก่ กระบวนการบริหารหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน และการนิเทศติดตามผล มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก และด้านผลลัพธ์ โดยพิจารณาคุณภาพของผู้สำเร็จการศึกษา การทำงานของผู้สำเร็จการศึกษา ความพึงพอใจของผู้สำเร็จการศึกษา มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก การวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงเหตุ พบว่า มีความสัมพันธ์เชิงเหตุผลซึ่งกันและกันในทุกด้าน คือ ด้านสิ่งนำ ด้านปฏิบัติการ และด้านผลลัพธ์ และการวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงประจักษ์ของสิ่งที่เกิดขึ้นกับหลักสูตร พบว่า มีความสัมพันธ์เชิงประจักษ์ซึ่งกันและกันในทุกด้าน โดยภาพรวมผ่านเกณฑ์มีคุณภาพอยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ : การประเมิน / หลักสูตร / การวิจัยและประเมินผลการศึกษา

Abstract

The purposes of the research were: 1) to evaluate the Master's Degree Curriculum in Educational Research and Evaluation (2011 Revision) of Muban Chombueng Rajabhat University, and 2) to analyze causal relationship, as well as empirical relationship between the curriculum's input, process, and output, towards the actual expectation of the users, by using Stake's Countenance Model. The key informants in the research consisted of 74 persons, including 5 curriculum committee, 15 instructors, 27 graduate employers, 27 current students and graduates. The instruments used were 4 sets of 5 point rating scales questionnaire. The index of item objective congruence was set between .60-1.00. The statistics used for data analysis were percentage, Mean, and Standard Deviation.

The findings were as follows:

1. The result of the input, referring to the curriculum structure, the instructional goals, the contents, the instructional materials/media, and the evaluation, was at a high level. The result of the operational process, which included curriculum management process, supervision process, and follow-up process was at a high level as well. The result of output, which was based on the quality of graduates, graduate employment rate, and the employers' satisfaction towards the graduates was also at a high level.

2. The analysis of causal relationships discovered that there was a mutual relationship established in all aspects, including the input, the process, and the output. Likewise, there was empirical relationship found among all the aspects, at a high level overall.

Keywords: Evaluation / Course / Research and evaluation

บทนำ

สตัฟเฟิลบีม และซิงฟิลด์ (Stufflebeam and Shinkfield.1990, p.159) ให้ความหมายของการประเมินหลักสูตรว่า การประเมินหลักสูตรเป็นกระบวนการของการแสวงหาข้อมูล และการจัดเตรียมสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจและแสวงหาทางเลือกที่เหมาะสมในการดำเนินการเกี่ยวกับหลักสูตร ฟิตซ์แพทริก แซนเดอร์ และวอร์ธิน (Fitzpatrick, Sanders, and Worthen. 2004, p. 5) ให้ความหมายของการประเมินหลักสูตรว่าเป็นวิธีการสืบหาข้อมูล และพิจารณาตัดสินเกี่ยวกับหลักสูตร 3 ประเด็น คือ 1) การกำหนดมาตรฐานเพื่อใช้ตัดสินคุณภาพ โดยเทียบกับมาตรฐานที่กำหนด 2) การรวบรวมข้อมูลสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร และ 3) การประยุกต์ใช้มาตรฐานเพื่อตัดสินคุณค่า คุณภาพ คุณประโยชน์ ประสิทธิภาพหรือความสำคัญของหลักสูตร ซึ่งจะช่วยให้ได้ข้อเสนอแนะที่จะทำให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ หรือช่วยให้ผู้เกี่ยวข้องตัดสินใจได้ว่าควรดำเนินการใช้หลักสูตรต่อไปปรับปรุง พัฒนา หรือเปลี่ยนแปลงหลักสูตรอย่างไร

หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2554 มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง ให้ใช้เวลาการศึกษาระหว่าง 2-5 ปีการศึกษา ตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง ว่าด้วย การจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ.2553 ในหมวด 4 ว่าด้วย การสอบและประเมินผลการศึกษา โดยคุณสมบัติของผู้เข้าศึกษา รับนักศึกษาไทยที่สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีทั้งในและต่างประเทศที่ได้รับการรับรองจากสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน และสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาและคุณสมบัติอื่น ๆ เป็นไปตามประกาศของมหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง

หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2554 เป็นหลักสูตรที่เน้นการเรียนการสอนเชิงวิจัย (Research-based learning) และการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นหลัก (Problem-based learning หรือ PBL ในการจัดการเรียนการสอนมีทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ โดยมุ่งการฝึกปฏิบัติและประเมินผลการทำงานต่าง ๆ ในพื้นที่ควบคู่กับการเน้นให้มีคุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณนักวิจัย สำนักรับผิดชอบต่อตนเอง ผู้อื่นและสังคม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาคุณภาพและส่งเสริมประสิทธิภาพในการทำงานของบุคลากรด้านการวิจัยและประเมินผลการศึกษาในท้องถิ่น ผลิตภัณฑ์บุคลากรในวิชาชีพชั้นสูง สาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษาทำหน้าที่พัฒนาการเรียนการสอนและจัดการศึกษาในท้องถิ่นโดยใช้กระบวนการของการวิจัยและการประเมินผลเป็นเครื่องมือส่งเสริมการศึกษาค้นคว้าและเผยแพร่วิธีการเทคโนโลยีใหม่ ๆ ในการวิจัยและประเมินผลการศึกษา โครงสร้างของหลักสูตรจัดการเรียนการสอนแบบแผน ก2 โครงสร้างหลักสูตรให้เรียนไม่น้อยกว่า 42 หน่วยกิต หลักสูตรเปิดการเรียนการสอนเมื่อปี 2554 สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) รับทราบการให้ความเห็นชอบหลักสูตร เมื่อวันที่ 7 มิถุนายน พ.ศ. 2555

การประเมินหลักสูตรมีหลายรูปแบบที่สามารถใช้ได้ รูปแบบหนึ่งที่เหมาะสมและนิยมใช้กัน ในทางการศึกษา คือ รูปแบบการประเมินของสเตค (Stake. 1967) ได้เสนอแนวทางการประเมินเป็น 2 ส่วน ได้แก่ ส่วนแรก การบรรยายหลักสูตร (Description matrix) ซึ่งประกอบด้วย 1) การวิเคราะห์หลักสูตร และ 2) การบรรยายการใช้หลักสูตรด้านปัจจัย (Antecedents) การปฏิบัติ (Transactions) และผลลัพธ์ (Outcomes) ส่วนที่สอง การตัดสินคุณค่าของหลักสูตร (Judgement matrix) ประกอบด้วย 1) การกำหนดมาตรฐานของหลักสูตร และ 2) การตัดสินคุณค่าของหลักสูตร ด้านปัจจัยการปฏิบัติ และผลลัพธ์ ซึ่งสเตคมีจุดมุ่งหมายที่จะประเมินผลหลักสูตร 3 ด้าน คือ

1) ด้านสิ่งที่มาก่อน หรือสภาพก่อนเริ่มโครงการ (Antecedent) หมายถึง สิ่งต่าง ๆ ที่เอื้อให้เกิดผลจากหลักสูตรและเป็นเรื่องที่มีอยู่ก่อนการใช้หลักสูตรอยู่แล้ว ประกอบด้วย 7 หัวข้อ คือ บุคลิกและนิสัยของนักเรียน บุคลิกและนิสัยครู

2) ด้านเนื้อหาในหลักสูตร วัสดุอุปกรณ์ การเรียนการสอน อาคารสถานที่ การจัดโรงเรียน ลักษณะของชุมชนขณะที่มีการเรียนการสอนระหว่างนักเรียนกับนักเรียน นักเรียนกับครู ครูกับผู้ปกครอง ฯลฯ เป็นขั้นของการใช้หลักสูตร ซึ่งประกอบด้วย 5 หัวข้อ คือ การสื่อสาร การจัดแบ่งเวลา การลำดับเหตุการณ์ การให้กำลังใจ และบรรยากาศของสิ่งแวดล้อม

3) ด้านผลผลิต หรือผลที่ได้รับจากโครงการ (Outcomes) หมายถึง สิ่งที่เกิดขึ้นจากการใช้หลักสูตร ประกอบด้วย 5 หัวข้อ คือ ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน ทักษะของนักเรียน ผลที่เกิดขึ้นกับครู และผลที่เกิดขึ้นกับสถาบัน

ดังนั้น การประเมินหลักสูตรจึงต้องมีการบรรยายเกี่ยวกับหลักสูตรอย่างละเอียดเพื่อให้ครอบคลุมถึงสารสนเทศที่จะตอบสนองความต้องการของผู้เกี่ยวข้อง เพื่อจะนำไปสู่การตัดสินใจเกี่ยวกับหลักสูตรนั้น การประเมินหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2554 มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง ในครั้งนี้ได้ใช้รูปแบบการประเมินของสเตค (Stake. 1967) โดยพิจารณาว่าจะให้สารสนเทศที่ต้องการได้ครบถ้วนจึงเสนอรูปแบบของการประเมินหลักสูตรอย่างมีระบบ โดยการบรรยายและตัดสินคุณค่าเกี่ยวกับหลักสูตรตามหลักการของหลักสูตรนั้น ๆ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อประเมินหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2554 มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง โดยใช้รูปแบบของสเตคตามประเด็นดังต่อไปนี้

1.1 ประเมินสิ่งนำของหลักสูตรโดยประเมินปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรด้านโครงสร้างหลักสูตร ความมุ่งหมายของหลักสูตร เนื้อหาของหลักสูตร อุปกรณ์/สื่อการเรียนการสอน และการประเมินผลการเรียนการสอน

1.2 ประเมินปฏิบัติการของหลักสูตรโดยประเมินปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร ด้านกระบวนการบริหารหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน และการนิเทศติดตามผล

1.3 ประเมินผลลัพธ์ของหลักสูตรโดยประเมินปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรด้านคุณภาพ ของนักศึกษาและผู้สำเร็จการศึกษา การทำงานของนักศึกษาและผู้สำเร็จการศึกษา ความพึงพอใจ ของนักศึกษาและผู้สำเร็จการศึกษา และผู้ใช้บัณฑิต

2. เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงเหตุและความสัมพันธ์เชิงประจักษ์ในด้านสิ่งนำ ด้านกระบวนการและด้านผลลัพธ์ ของหลักสูตรตามความคาดหวังต่อสิ่งที่เป็นจริง

ขอบเขตการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย คณะกรรมการบริหารหลักสูตร 5 คน อาจารย์ผู้สอน 15 คน ผู้ใช้บัณฑิต 27 คน และนักศึกษาและผู้สำเร็จการศึกษา 27 คน

1.2 ผู้ให้ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย คณะกรรมการบริหารหลักสูตร 5 คน อาจารย์ผู้สอน 15 คน ผู้ใช้บัณฑิต 27 คน และนักศึกษาและผู้สำเร็จการศึกษา 27 คน โดยวิธีการ เลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย

2. ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ศึกษาในการวิจัยครั้งนี้ ได้ประยุกต์รูปแบบการประเมินหลักสูตรตามกรอบ ทฤษฎีของสเตค (Stake. 1967) คือ 1) ข้อมูลเชิงบรรยาย สำนวความสอดคล้องระหว่างสภาพ กับผลการเกิดขึ้น 2) ข้อมูลเชิงตัดสินใจโดยเปรียบเทียบข้อมูลเชิงบรรยายกับเกณฑ์มาตรฐานซึ่ง มีการประเมินองค์ประกอบ 3 ประการ คือ (1) การประเมินสิ่งที่มีอยู่ก่อน ที่มีอยู่กับการดำเนินการ ใช้หลักสูตร หรือสภาพเงื่อนไขปัจจัยต่าง ๆ ในการดำเนินการ (2) การประเมินกระบวนการ การประเมินเกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์กันระหว่าง ผู้สอนกับผู้เรียน ผู้เรียนกับผู้เรียน ประเมินกิจกรรม การดำเนินการกิจกรรมที่ปฏิบัติ และ (3) การประเมินผลผลิต ประเมินความสามารถด้านต่าง ๆ ของ ผู้เรียนหรือผลของการนำโครงการไปปฏิบัติ โดยมีรายละเอียดดังนี้

2.1 ด้านสิ่งนำ (Antecedents) ได้แก่ โครงสร้างหลักสูตร ความมุ่งหมายของหลักสูตร เนื้อหาของหลักสูตร อุปกรณ์/สื่อการเรียนการสอน และการประเมินผลการเรียนการสอน

2.2 ด้านปฏิบัติการ (Transactions) ได้แก่ กระบวนการบริหารหลักสูตร การจัดการ เรียนการสอน และการนิเทศติดตามผล

2.3 ด้านผลลัพธ์ (Outcome) ได้แก่ คุณภาพของนักศึกษาและผู้สำเร็จการศึกษา การทำงานของนักศึกษาและผู้สำเร็จการศึกษา ความพึงพอใจของนักศึกษา ผู้สำเร็จการศึกษาและ ผู้ใช้บัณฑิต

วิธีดำเนินการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิจัยและประเมินการศึกษา หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2554 มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง เป็นแบบสอบถาม จำนวน 4 ฉบับ โดยผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น โดยวิธีหาค่าความสอดคล้องในแบบสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha-coefficient) ตามสูตรของครอนบาค (Cronbach. 1971, p.161) ซึ่งแบบสอบถามฉบับที่ 1 ใช้กับคณะกรรมการบริหารหลักสูตร แบบสอบถามฉบับที่ 2 ใช้กับอาจารย์ผู้สอน แบบสอบถามฉบับที่ 3 ใช้กับผู้ใช้บัณฑิต และแบบสอบถามฉบับที่ 4 ใช้กับนักศึกษาและผู้สำเร็จการศึกษา โดยแบบสอบถามทั้ง 4 ฉบับ เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับการประเมินหลักสูตร ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามชนิดมาตราประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ โดยการหาค่าความเที่ยงตรง ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้วิธีหาค่าความสอดคล้องภายในแบบสัมประสิทธิ์อัลฟา โดยสอบถามเกี่ยวกับระดับความคิดที่มีต่อการประเมินหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2554 มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง ซึ่งประกอบด้วย 3 ด้าน ดังนี้

1. สิ่งนำ ประกอบด้วย โครงสร้างหลักสูตร ความมุ่งหมายของหลักสูตร เนื้อหาของหลักสูตร อุปกรณ์/สื่อการเรียนการสอน และการประเมินผลการเรียนการสอน
2. ปฏิบัติการ ประกอบด้วย กระบวนการบริหารหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน และการนิเทศติดตามผล
3. ผลลัพธ์ ประกอบด้วย คุณภาพของนักศึกษาและผู้สำเร็จการศึกษา การทำงานของนักศึกษา ผู้สำเร็จการศึกษา และผู้ใช้บัณฑิต

ตอนที่ 3 แบบสอบถามความคิดเห็นและข้อเสนอแนะมีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิด

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนดังนี้

1. ขออนุญาตจากอธิการบดีมหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง ถึงคณบดี คณะครุศาสตร์ คณะกรรมการบริหารหลักสูตร อาจารย์ผู้สอน ผู้ใช้บัณฑิต นักศึกษาและผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี เพื่อขออนุญาตทดลองเครื่องมือวิจัย
2. นำแบบสอบถามไปทดลองเครื่องมือวิจัยด้วยตนเอง ณ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี

3. ขอบหนังสือราชการจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง ถึง คณะกรรมการบริหารหลักสูตร อาจารย์ผู้สอน ผู้ใช้บัณฑิต นักศึกษาและผู้สำเร็จการศึกษา หลักสูตร ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง เพื่อขอความอนุเคราะห์เก็บเครื่องมือวิจัย

4. นำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลด้วยตนเอง และ/หรือส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ พร้อมทั้งแนบซองติดดวงตราไปรษณียากรจ่ายหน้าซองถึงผู้วิจัยเพื่อส่งกลับคืนในกรณีไม่พบผู้ตอบ แบบสอบถาม

5. นำแบบสอบถามที่รวบรวมได้ลงรหัส วิเคราะห์ข้อมูล ตอบคำถามในการวิจัย ส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพเก็บรวบรวมจากเอกสารและผู้เกี่ยวข้องของหลักสูตรทั้งทางตรงและทางอ้อม ได้แก่ 1) คณะกรรมการบริหารหลักสูตร 2) อาจารย์ผู้สอน 3) ผู้ใช้บัณฑิต และ 4) นักศึกษาและผู้สำเร็จการศึกษา

การวิเคราะห์ข้อมูล

แนวทางในการวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis)
2. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณด้วยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ คำนวณค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เป็นรายด้านโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ในการพิจารณาค่าเฉลี่ยตามแนวคิดของ เบสท์ (Best W. John. 1997, p. 190) มีรายละเอียดดังนี้

คะแนน 5	หมายถึง	มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด
คะแนน 4	หมายถึง	มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก
คะแนน 3	หมายถึง	มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง
คะแนน 2	หมายถึง	มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย
คะแนน 1	หมายถึง	มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. วิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงเหตุและความสัมพันธ์เชิงประจักษ์ในด้านสิ่งนำ ด้านปฏิบัติการ และด้านผลลัพธ์ ของหลักสูตรตามความคาดหวังต่อสิ่งที่แท้จริง

ผลการวิจัย

1. ผลการประเมินหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2554 มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึงโดยใช้รูปแบบของสเตค

1.1 ผลการประเมินด้านสิ่งนำ ประเมินปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรด้านโครงสร้างหลักสูตร ความมุ่งหมายของหลักสูตร เนื้อหาของหลักสูตร อุปกรณ์/สื่อการเรียนการสอน และ

การประเมินผลการเรียนการสอนของการประเมินหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัย และประเมินผลการศึกษา หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2554 มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง โดยมีผลการประเมินอยู่ในระดับมาก นั่นคือ โครงสร้างหลักสูตร และความมุ่งหมายของหลักสูตร สามารถนำความรู้ความสามารถไปใช้ในการปฏิบัติงานทางด้านการวิจัยและประเมินผลการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับความต้องการของสังคมตรงกับวิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมายของมหาวิทยาลัย โดยเนื้อหา รายวิชา มีความทันสมัย ไม่ซ้ำซ้อนตรงกับความต้องการของผู้เรียน รายวิชา มีความต่อเนื่องและสัมพันธ์กัน อุปกรณ์/สื่อการเรียน การสอน สื่อทัศนูปกรณ์ วัสดุ โต๊ะ เก้าอี้ มีคุณภาพเพียงพอและเหมาะสมกับการจัดการเรียนการสอน การประเมินผลการเรียนการสอนของ อาจารย์ผู้สอนรายวิชา มีคุณวุฒิ/คุณสมบัติ ความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ตรง เนื้อหารายวิชา มีความทันสมัยสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับสถานการณ์ปัจจุบันได้ มีการวางแผนและการเตรียม การสอนล่วงหน้า ติดตามและเอาใจใส่นักศึกษา โดยให้ความสนใจและให้คำปรึกษาแก่นักศึกษา

1.2 ผลการประเมินปฏิบัติการ ในการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การวัดผลการประเมินผลของหลักสูตร โดยประเมินปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรด้านการบริหาร หลักสูตร การจัดการเรียนการสอน และการนิเทศติดตามผลของการประเมินหลักสูตรครุศาสตร มหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2554 มหาวิทยาลัย ราชภัฏหมู่บ้านจอมบึงจากคณะกรรมการบริหารหลักสูตร อาจารย์ผู้สอน นักศึกษาและผู้สำเร็จ การศึกษา โดยมีผลการประเมินอยู่ในระดับมาก นั่นคือ สาขาวิชาเตรียมความพร้อมการจัดทำ หลักสูตร สำรวจความต้องการ วางแผนการใช้หลักสูตร การประเมินและพัฒนาหลักสูตร การนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผล การสรุปผลการดำเนินงานและการรายงาน

1.3 ผลการประเมินด้านผลลัพธ์ จากการใช้หลักสูตร โดยประเมินปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับ หลักสูตรคุณภาพของนักศึกษาและผู้สำเร็จการศึกษา การทำงานของนักศึกษาและผู้สำเร็จการศึกษา ความพึงพอใจของนักศึกษา ผู้สำเร็จการศึกษาและผู้ใช้บัณฑิตของการประเมินหลักสูตรครุศาสตรมหา บัณฑิต สาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2554 มหาวิทยาลัยราชภัฏ หมู่บ้านจอมบึง ผู้ใช้บัณฑิตโดยมีผลการประเมินอยู่ในระดับมาก นั่นคือ คุณภาพในการปฏิบัติงาน ทั้งไปก่อนและหลังเข้าศึกษาในหลักสูตร ในการทำงานของนักศึกษาและผู้สำเร็จการศึกษา และความ พึงพอใจของนักศึกษาและผู้สำเร็จการศึกษา โดยผู้เรียนเอาใจจริงเอาใจในการทำงาน รู้จักใช้ทรัพยากร ที่มีอยู่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีมนุษยสัมพันธ์อันดีต่อบุคคลทั่วไป กล้าแสดงความคิดเห็นมีความ รับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น

2. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงเหตุและผลและความสัมพันธ์เชิงประจักษ์ในด้านสิ่งนำ ด้านปฏิบัติการและด้านผลลัพธ์ ของหลักสูตรตามความคาดหวังต่อสิ่งที่เป็นจริง

2.1 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงเหตุระหว่างด้านสิ่งนำ ด้านปฏิบัติการ และด้าน

ผลลัพธ์ของหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2554 มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง สรุปได้ว่า มีความสัมพันธ์เชิงเหตุผลซึ่งกันและกันในทุกด้าน นั่นคือ ด้านสิ่งนำที่เกี่ยวข้อและเอื้อต่อการเรียนรู้ คือ จุดมุ่งหมายของหลักสูตร โครงสร้างหลักสูตร เนื้อหาและ/หรือสาระการเรียนรู้ ความเหมาะสมกับของอาจารย์ผู้สอน คุณลักษณะของผู้เรียน สื่อ/อุปกรณ์การเรียนการสอน และสภาพบริบทของมหาวิทยาลัย แหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัยเพียงพอและเหมาะสมกับหลักสูตร จึงทำให้มีความพร้อมในด้านกระบวนการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยจัดให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมายของมหาวิทยาลัยและหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 เนื้อหาของหลักสูตร รายวิชาตรงตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร เนื้อหาไม่ซ้ำซ้อนและมีความทันสมัยสามารถนำไปใช้กับลักษณะงานที่นักศึกษาปฏิบัติอยู่ได้จริง

2.2 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงประจักษ์ของสิ่งที่เกิดขึ้นกับหลักสูตรด้านสิ่งนำด้านปฏิบัติการ และด้านผลลัพธ์ของหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2554 มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง จากสิ่งที่เกิดขึ้นจริงสรุปได้ว่า มีความสัมพันธ์เชิงประจักษ์ซึ่งกันและกันในทุกด้าน โดยภาพรวมผ่านเกณฑ์มีคุณภาพอยู่ในระดับมาก รายวิชาในหลักสูตรทั้งกลุ่มวิชาสัมพันธ์และวิชาเฉพาะด้านเป็นรายวิชาที่เปิดสอนเหมาะสมกับนักศึกษาสาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา โดยหลักสูตรจัดการเรียนการสอน แบบแผน ก2 โครงสร้างหลักสูตรให้เรียนไม่น้อยกว่า 42 หน่วยกิต หมวดวิชาพื้นฐาน (ไม่นับหน่วยกิต) 4 หน่วยกิต บังคับ 9 หน่วยกิต หมวดวิชาเอกให้เรียนไม่น้อยกว่า 21 หน่วยกิต วิทยานิพนธ์ 12 หน่วยกิต เนื้อหาสาระการเรียนรู้เหมาะสมกับหลักสูตรและสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร อาจารย์ผู้สอนมีคุณวุฒิ ความรู้ประสบการณ์ เนื้อหารายวิชามีความทันสมัยตรงกับสภาพการเรียนการสอนในปัจจุบัน

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการประเมินหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2554 มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึงโดยใช้รูปแบบของสเตค

1.1 ผลการประเมินด้านสิ่งนำ โดยประเมินปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรด้านโครงสร้างหลักสูตร ความมุ่งหมายของหลักสูตร เนื้อหาของหลักสูตร อุปกรณ์/สื่อการเรียนการสอน และการประเมินผลการเรียนการสอนของการประเมินหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2554 มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง ซึ่งได้รับข้อมูลจากการตอบแบบสอบถามจากคณะกรรมการบริหารหลักสูตร อาจารย์ผู้สอน นักศึกษาและผู้สำเร็จการศึกษา มีผลการประเมินอยู่ในระดับมาก ซึ่งโครงสร้างหลักสูตรสามารถนำความรู้ไปใช้ในการปฏิบัติงานทางด้านการวิจัยและประเมินผลการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้อง

กับความต้องการของสังคม ตรงกับวิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมายของมหาวิทยาลัย โดยเนื้อหาของรายวิชามีความทันสมัย ไม่ซ้ำซ้อนตรงกับความต้องการของผู้เรียน อุปกรณ์/สื่อการเรียนการสอนมีคุณภาพเพียงพอและเหมาะสมกับการจัดการเรียนการสอน อาจารย์ผู้สอนมีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ตรง มีการวางแผนและการเตรียมการสอนล่วงหน้า ติดตามและเอาใจใส่นักศึกษา

1.2 ผลการประเมินด้านปฏิบัติการ ในการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การวัดผลการประเมินผลของหลักสูตร โดยประเมินปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรด้านกระบวนการบริหารหลักสูตร การจัดการเรียนการสอนและการนิเทศติดตามผลของการประเมินหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2554 มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง จำนวน 3 ฉบับ ซึ่งได้รับข้อมูลจากคณะกรรมการบริหารหลักสูตร อาจารย์ผู้สอน นักศึกษาและผู้สำเร็จการศึกษาโดยมีผลการประเมินอยู่ในระดับมาก ซึ่งสาขาวิชามีการเตรียมความพร้อม การจัดทำหลักสูตรมีการสำรวจความต้องการ มีการวางแผนการใช้หลักสูตร การประเมินและพัฒนาหลักสูตร กำกับ ติดตามและประเมินผล การสรุปผลการดำเนินงานและการรายงาน

1.3 ผลการประเมินด้านผลลัพธ์ จากการใช้หลักสูตรโดยประเมินปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร คุณภาพของนักศึกษาและผู้สำเร็จการศึกษา การทำงานของนักศึกษาและผู้สำเร็จการศึกษา ความพึงพอใจของนักศึกษาและผู้สำเร็จการศึกษาและผู้ใช้บัณฑิตของการประเมินหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2554 มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง โดยมีผลการประเมินอยู่ในระดับมาก นั่นคือ คุณภาพในการปฏิบัติงานทั่วไป ก่อนและหลังเข้าศึกษาในหลักสูตรโดยการทำงานของนักศึกษาและผู้สำเร็จการศึกษา และความพึงพอใจของนักศึกษาและผู้สำเร็จการศึกษา โดยผู้เรียนเอาใจจริงเอาใจในการทำงาน รู้จักใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีมนุษยสัมพันธ์อันดีต่อบุคคลทั่วไป กล้าแสดงความคิดเห็น มีความรับผิดชอบตนเองและผู้อื่น

2. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงเหตุและความสัมพันธ์เชิงประจักษ์ในด้านสิ่งนำด้านปฏิบัติการ และด้านผลลัพธ์ของหลักสูตรตามความคาดหวังต่อสิ่งที่เป็นจริง

2.1 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงเหตุระหว่างด้านสิ่งนำ ด้านปฏิบัติการ และด้านผลลัพธ์ของหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2554 มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง สรุปได้ว่า มีความสัมพันธ์เชิงเหตุผลซึ่งกันและกันในทุกด้าน นั่นคือ ด้านสิ่งนำที่เกี่ยวข้องและเอื้อต่อการเรียนรู้ คือ จุดมุ่งหมายของหลักสูตร โครงสร้างหลักสูตร เนื้อหาและ/หรือสาระการเรียนรู้ ความเหมาะสมกับของอาจารย์ผู้สอน คุณลักษณะของผู้เรียน สื่อ/อุปกรณ์การเรียนการสอน และสภาพบริบทของมหาวิทยาลัย แหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัยเพียงพอและเหมาะสมกับหลักสูตร จึงทำให้มีความพร้อมในด้านกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยจัดให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ ภารกิจ

เป้าหมายของมหาวิทยาลัย เนื้อหาไม่ซ้ำซ้อนและมีความทันสมัยสามารถนำไปใช้กับลักษณะงานที่นักศึกษาปฏิบัติอยู่ได้จริง

2.2 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงประจักษ์ของสิ่งที่เกิดขึ้นกับหลักสูตร ด้านสิ่งนำด้านปฏิบัติการและด้านผลลัพธ์ของหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2554 มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง จากสิ่งที่เกิดขึ้นจริง สรุปได้ว่า มีความสัมพันธ์เชิงประจักษ์ซึ่งกันและกันในทุกด้าน โดยภาพรวมผ่านเกณฑ์มีคุณภาพอยู่ในระดับมาก รายวิชาในหลักสูตรทั้งกลุ่มวิชาสัมพันธ์และวิชาเฉพาะด้านเป็นรายวิชาที่เปิดสอนเหมาะสมกับนักศึกษาสาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา

อภิปรายผลการวิจัย

การประเมินหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2554 มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง มีประเด็นที่ควรอภิปรายผลดังนี้

1. ด้านสิ่งนำ จากการประเมินผลของคณะกรรมการบริหารหลักสูตร อาจารย์ผู้สอน ผู้ใช้บัณฑิต นักศึกษาและผู้สำเร็จการศึกษา มีความคิดเห็นโดยรวมว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน มีความคิดเห็น ดังนี้

1.1 โครงสร้างของหลักสูตร ผลจากการประเมิน พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก โครงสร้างของหลักสูตรสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรและความต้องการของผู้เรียน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีความเหมาะสมของจำนวนหน่วยกิตอยู่ในระดับมากที่สุด รายวิชาบังคับที่กำหนดไว้ในหลักสูตรตอบสนองความต้องการของผู้เรียน โดยผู้เรียนสามารถนำไปใช้ในการปฏิบัติงานทางด้านการวิจัยและประเมินผลการศึกษาได้จริง สอดคล้องกับงานวิจัยของธัญพร ปัญญาทิพย์ (2554, หน้า 57) เรื่องการประเมินหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต 5 ปี พุทธศักราช 2547 มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย พบว่า ด้านเนื้อหาหลักสูตรมีความคิดเห็นต่อเนื้อหาหลักสูตรโดยรวมว่าเรื่องที่บัณฑิตสาขาครุศาสตร์ มีความคิดเห็นในระดับปานกลาง ได้แก่ เนื้อหาวิชาส่งเสริมให้นักศึกษามีจรรยาบรรณในวิชาชีพ เนื้อหาที่กำหนดไว้ในหลักสูตรสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรและเนื้อหาวิชาในหลักสูตรเน้นภาคปฏิบัติ นอกนั้นมีความเหมาะสมในระดับมาก เรื่องที่ผู้บริหาร/อาจารย์ มีความคิดเห็นในระดับมาก ได้แก่ เนื้อหาวิชาส่งเสริมให้นักศึกษามีจรรยาบรรณในวิชาชีพ เนื้อหาที่กำหนดไว้ในหลักสูตรสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร เนื้อหาในหลักสูตรเน้นภาคทฤษฎีและเนื้อหาวิชาในหลักสูตรสามารถประยุกต์เพื่อนำไปประกอบอาชีพได้

1.2 ความมุ่งหมายของหลักสูตร ผลจากการประเมิน พบว่า มีความคิดเห็นต่อความมุ่งหมายของหลักสูตรว่า มีความชัดเจน อ่านเข้าใจง่าย สอดคล้องกับความต้องการของสังคมปัจจุบัน

ความมุ่งหมายของหลักสูตรเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีความสอดคล้องกันว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด คือ มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานทางด้านการวิจัยและประเมินผล การศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของธัญพร ปัญญาทิพย์ (2554, หน้า 57) เรื่อง การประเมินหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต 5 ปี พุทธศักราช 2547 มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ พบว่า มีความคิดเห็นในระดับปานกลาง ได้แก่ เนื้อหาวิชาส่งเสริมให้นักศึกษามีจรรยาบรรณในวิชาชีพ เนื้อหาที่กำหนดไว้ในหลักสูตรสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรและเนื้อหาวิชา ในหลักสูตรเน้นภาคปฏิบัติ นอกนั้นมีความเหมาะสมในระดับมาก เรื่องที่ผู้บริหาร/อาจารย์ มีความคิดเห็นในระดับมาก ได้แก่ เนื้อหาวิชาส่งเสริมให้นักศึกษามีจรรยาบรรณในวิชาชีพ เนื้อหาที่กำหนดไว้ในหลักสูตรสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร เนื้อหาในหลักสูตรเน้นภาคทฤษฎีและเนื้อหาวิชาในหลักสูตรสามารถประยุกต์เพื่อนำไปประกอบอาชีพได้

1.3 เนื้อหาของหลักสูตร ผลจากการประเมิน พบว่า มีความคิดเห็นต่อเนื้อหาของหลักสูตรว่า มีความเหมาะสม เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้อมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เนื้อหารายวิชาของหลักสูตรสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพ ทันสมัย เหมาะสม สอดคล้องกับความต้องการของสภาพสังคมปัจจุบัน เนื้อหารายวิชาในหลักสูตรครอบคลุมทั้งในด้านความรู้และส่งเสริมให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในวิชาชีพ ซึ่งหลักสูตรที่เน้นการเรียนการสอนเชิงวิจัย (Research-learning) และการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นหลัก (Problem-based learning) หรือ PBL ในการจัดการเรียนการสอนมีทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธัญพร ปัญญาทิพย์ (2554, หน้า 59) เรื่อง การประเมินหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต 5 ปี พุทธศักราช 2547 มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ พบว่า มีความเหมาะสมระดับปานกลาง ได้แก่ เนื้อหาวิชามีความเหมาะสมกับเวลาที่กำหนดให้เรียน ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากทางมหาวิทยาลัยมีการจัด เนื้อหาวิชาของหลักสูตรเป็นชุดวิชาและมีการกำหนดเวลาเรียนทั้งหมด 5 ปีการศึกษา โดยปีการศึกษาละ 2 ภาคเรียน ไม่มีภาคเรียนพิเศษ อีกทั้งแต่ละชุดวิชามีเนื้อหามาก บางชุดวิชามีเนื้อหาที่ใกล้เคียงกัน ทำให้ในแต่ละภาคเรียนนักศึกษาต้องเรียนหลายชุดวิชา

1.4 อุปกรณ์/สื่อการเรียนการสอน ผลจากการประเมิน พบว่า มีความคิดเห็นต่ออุปกรณ์/สื่อการเรียนการสอน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก อุปกรณ์/สื่อการเรียนการสอนมีความทันสมัย เหมาะสมสอดคล้องกับจุดประสงค์รายวิชา ซึ่งหลักสูตรใช้ทรัพยากรที่มีอยู่เดิมให้คุ้มค่า เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มหาวิทยาลัยฯ มีการให้บริการด้านห้องเรียน สื่ออุปกรณ์การเรียนการสอนสำหรับนักศึกษา มีแหล่งการค้นคว้า เอกสารตำราเพียงพอต่อการศึกษาค้นคว้าในหลักสูตร มีอาคาร สถานที่ที่เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอนสอดคล้องกับงานวิจัยของธัญพร ปัญญาทิพย์ (2554, หน้า 62) เรื่อง การประเมินหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต 5 ปี พุทธศักราช 2547 มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ พบว่า มีความคิดเห็นต่อความเหมาะสมด้านสื่อการเรียนการสอนโดยรวมว่ามีความเหมาะสมในระดับมาก

เมื่อพิจารณารายละเอียด พบว่า บัณฑิตสาขาครุศาสตร์เห็นว่ามีเหมาะสมในระดับมาก ได้แก่ มีหน่วยงานที่ให้บริการด้านสื่อการเรียนการสอนสำหรับนักศึกษา ทั้งนี้ เนื่องจากทางมหาวิทยาลัยมีความพร้อมทั้งด้านสถานที่ แหล่งค้นคว้า มีอาคารเรียนที่เอื้ออำนวยต่อการจัดการเรียนการสอน ในหลายรูปแบบ มีห้องสมุด ตำรา วารสารทั้งภาษาไทย ภาษาต่างประเทศ มีเครื่องคอมพิวเตอร์ สื่อการเรียนการสอน และวัสดุอุปกรณ์ที่เอื้อต่อการสืบค้นแสวงหาความรู้

1.5 การประเมินผลการเรียนการสอน ผลจากการประเมิน พบว่า มีเหมาะสมอยู่ในระดับมาก การประเมินผลการเรียนการสอนสอดคล้องกับเนื้อหาวิชาและวัตถุประสงค์ของการเรียนการสอน อาจารย์ผู้สอนนำผลการประเมินของนักศึกษามาปรับปรุงการเรียนการสอน นักศึกษามีส่วนร่วมในการกำหนดเกณฑ์วัดและประเมินผลการเรียนการสอน และนักศึกษามีโอกาสประเมินผลการสอนของผู้เรียน

2. ด้านปฏิบัติการ จากการประเมินผลของคณะกรรมการบริหารหลักสูตร อาจารย์ผู้สอน นักศึกษาและผู้สำเร็จการศึกษา มีความคิดเห็นโดยรวมว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านมีความคิดเห็น ดังนี้

2.1 กระบวนการบริหารหลักสูตร ผลจากการประเมิน พบว่า มีความคิดเห็นโดยรวมว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก กระบวนการบริหารหลักสูตรมีการจัดรายวิชาในแต่ละภาคการศึกษา มีกิจกรรมและสิ่งอำนวยความสะดวกในด้านสื่อการเรียนการสอนอย่างเพียงพอ โดยสาขาวิชาเตรียมความพร้อม การจัดทำหลักสูตร สำนวญความต้องการ วางแผนการใช้หลักสูตร การประเมินและพัฒนาหลักสูตร การนิเทศ กำกับติดตามและประเมินผลสอดคล้องกับงานวิจัยของ นุชลี สุทธานนท์กุล (2547, หน้า 124) เรื่อง การประเมินหลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านร่องน้ำ อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ด้านกระบวนการ การจัดการเรียนรู้ ครูผู้สอน ตรงต่อเวลา จัดการเรียนรู้ครบตามสาระการเรียนรู้ตามหลักสูตร จัดการเรียนรู้เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีการบูรณาการในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สื่อมีคุณภาพแต่กระบวนการจัดการเรียนรู้ ส่วนใหญ่ไม่ส่งเสริมให้ผู้เรียนค้นหาความรู้จากแหล่งความรู้ที่หลากหลาย และไม่ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นแหล่งเรียนรู้ ในส่วนของผู้เรียนมีความสนใจ ตั้งใจและรับผิดชอบการเรียนรู้และเห็นว่าสาระการเรียนรู้ภาษาไทยสอดคล้องกับความต้องการและชีวิตประจำวันของผู้เรียนและมีการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง ครูผู้สอนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้ดี มีการบูรณาการในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย จัดการเรียนรู้ตามแผนการเรียนรู้และครบตามสาระการเรียนรู้ตามหลักสูตรการจัดการเรียนรู้ ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความรู้และสร้างข้อสรุปด้วยตนเอง จัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนปฏิบัติจริง ร่วมมือกันทำงาน และสอดคล้องกับแนวการจัดการเรียนรู้ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 มาตรา 22 ระบุว่าจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด

กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ

2.2 การจัดการเรียนการสอน ผลจากการประเมิน พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก อาจารย์มีทักษะหรือความเชี่ยวชาญตรงตามรายวิชาที่สอนในหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา มีการเตรียมแผนการเรียนการสอนล่วงหน้า เปิดโอกาสให้นักศึกษาแสดงความคิดเห็น สามารถจัดการเรียนการสอนได้ครบถ้วน และสามารถถ่ายทอดความรู้โดยใช้สื่อการเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสม มีการจัดการเรียนการสอน มีการจัดกิจกรรมเรียนรู้ให้ปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง และไม่ทำให้เกิดความซ้ำซ้อนสอดคล้องกับงานวิจัยของกัญจน์ชญาณ์ สรรเสริฐ (2551, บทคัดย่อ) เรื่อง การประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2545) ภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ พบว่า อาจารย์ผู้สอน มหบัณฑิตและนิสิตปัจจุบันส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมด้านกระบวนการเรียนการสอนอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด เพราะการจัดการเรียนการสอนมีการจัดกิจกรรมเรียนรู้ให้ปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง และไม่ทำให้เกิดความซ้ำซ้อน มีการกำหนดวัตถุประสงค์กิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสมในแต่ละรายวิชา

2.3 การนิเทศติดตามผล ผลจากการประเมินมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก โดยมีเกณฑ์มาตรฐานในการวัดและประเมินผลชัดเจนตามระเบียบของหลักสูตร ซึ่งการวัดและประเมินผลสอดคล้องกับจุดประสงค์ของรายวิชา รวมทั้งใช้เครื่องมือวัดผลได้อย่างเหมาะสมกับจุดประสงค์ของรายวิชา มีการวัดผลอย่างสม่ำเสมอ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดหลักเกณฑ์ในการวัดและประเมินผล มีการแจ้งผลการวัดและประเมินผลให้ทราบเพื่อปรับปรุงและแก้ไขข้อบกพร่องในการเรียนของนักศึกษาและผู้สำเร็จการศึกษา เพื่อนำไปสู่การพัฒนาผู้เรียนได้เต็มศักยภาพ และสนองความต้องการของหลักสูตรและสังคม

3. ด้านผลลัพธ์ จากการประเมินผล พบว่า มีความคิดเห็นโดยภาพรวมว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ด้านผลลัพธ์นักศึกษามีความรับผิดชอบในหน้าที่การงาน มีความกระตือรือร้นในการทำงาน มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ร่วมงาน เคารพและเชื่อฟังต่อผู้บังคับบัญชา ศึกษาค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมอย่างสม่ำเสมอ นักศึกษามีคุณลักษณะตามจุดประสงค์ของหลักสูตร มีคุณลักษณะที่ดี มีความรู้สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการทำงาน มีการคิดไตร่ตรองอย่างมีเหตุผล สอดคล้องกับงานวิจัยของธัญพร ปัญญาทิพย์ (2554, หน้า 59) เรื่อง การประเมินหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต 5 ปี พุทธศักราช 2547 มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย พบว่า มีความเหมาะสมในระดับมาก เมื่อพิจารณาความเหมาะสมด้านความรู้ความเข้าใจเป็นรายข้อ พบว่า เรื่องที่บัณฑิตสาขาครุศาสตร์คิดเห็นในระดับมาก ได้แก่ มีความมุ่งมั่นในการแสวงหาความรู้ เพื่อพัฒนาความก้าวหน้าในวิชาชีพ มีความรู้ความสามารถทางวิชาการและวิชาชีพ มีความรู้ความเข้าใจในหลักการ แนวคิดทฤษฎีในการประกอบวิชาชีพ ส่วนเรื่องที่ยังคงมีปัญหา/หัวหน้าหน่วยงาน

มีความคิดเห็นในระดับมาก ได้แก่ ความรู้ความเข้าใจในหลักการ แนวคิด ทฤษฎีในการประกอบวิชาชีพ มีความรู้ความเข้าใจในบทบาท หน้าที่ เทคนิค วิธีการปฏิบัติงานมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเทคโนโลยีและวิทยาการใหม่ ๆ ที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพ

ข้อเสนอแนะเพื่อการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัยการประเมินหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2554 มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึงครั้งนี้ ผู้วิจัยขอเสนอข้อเสนอแนะการนำผลไปใช้ให้เกิดประโยชน์เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงานการจัดการเรียนการสอน ดังนี้

1. ด้านสิ่งนำ มีจุดแข็งในด้านอาจารย์ผู้สอนมีคุณวุฒิและตำแหน่งทางวิชาการที่สูง แต่มีจุดที่ควรปรับปรุง คือ อาจารย์ผู้สอนมีภาระงานการสอน งานบริหาร งานบริการวิชาการ ที่นอกเหนือจากงานวิชาการค่อนข้างมาก

2. ด้านปฏิบัติการ การจัดการเรียนการสอน มีจุดแข็ง คือ อาจารย์ผู้สอนมีความรู้ ความเข้าใจในหลักสูตรที่ทำการสอนเป็นอย่างดี มีการจัดแผนการศึกษาเป็นระบบ ตลอดจนอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์มีการปฏิบัติหน้าที่ได้สอดคล้องกับความคาดหวังของบัณฑิตและผู้สำเร็จการศึกษา กิจกรรมการเรียนการสอน การวัดและประเมินผลการเรียนการสอนในหลักสูตรมีความเหมาะสม แต่นักศึกษาขาดความกระตือรือร้นในการทำวิทยานิพนธ์

3. ด้านผลลัพธ์ของหลักสูตรมีจุดแข็ง คือ ผู้สำเร็จการศึกษาที่สำเร็จการศึกษามีความรู้ความสามารถมีคุณภาพในการปฏิบัติงาน ในระดับที่น่าพอใจของผู้บังคับบัญชา แต่มีประเด็นว่า นักศึกษาสำเร็จการศึกษาไม่ตรงตามเวลาที่หลักสูตรกำหนด สาขาวิชาควรมีกิจกรรม/และหรือโครงการเพื่อกระตุ้นให้นักศึกษาสำเร็จการศึกษาภายในเวลาที่หลักสูตรกำหนด

เอกสารอ้างอิง

กัญจน์ชญาน์ สรรเสริญ. (2551) การประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2545). ภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ชลี สุทธานนท์กุล. (2547). การประเมินหลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านร่องน้ำ อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่. หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการวัดและประเมินผลการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.

ธัญพร ปัญญาทิพย์. (2554). การประเมินหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต 5 ปี พุทธศักราช 2547 มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย. หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาการวัดและประเมินผลการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

- Best, John W. 1977. **Research in Education**. (3rd ed.). Englewood Cliffs, New Jersey: Prentice Hall, Inc.
- Cronbach, L. J. (1971). **Essentials of Psychological Testing**. New York: Harper & Row.
- Fitzpatrick, J. L., Sanders, J. R. and Worthen, B. R. (2004). **Program Evaluation, Alternative Approaches and Practical Guidelines**. New York: Longman.
- Stake, R. E. (1967). The countenance of educational evaluation. **Teachers College Record**. 68, pp. 523-540.
- Stufflebeam, D. L. and Shinkfield, A. J. (1990). **Systematic Evaluation**. Boston: Kluwer-Nijhoff.
- Taba, H. (1962). **Curriculum Development Theory and Practice**. New York: Harcourt, Brace and World.